

## ÎNCHEIERE

02 octombrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ  
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte, judecătorul  
Judecătorii

Ala Cobăneanu  
Sveatoslav Moldovan  
Iurie Bejenaru

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Societatea pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău”

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Nataliei Nirca împotriva Societății pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău” cu privire la repararea prejudiciului material

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 20 iunie 2013, prin care a fost respins apelul declarat de Societatea pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău” și menținută hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 15 iunie 2012, prin care acțiunea a fost admisă parțial

constată:

La 04 iunie 2010, Natalia Nirca reprezentată de către Iuri Bordeniuc a depus cerere de chemare în judecată împotriva SA „Apă-Canal Chișinău” cu privire la repararea prejudiciului material.

În motivarea acțiunii a indicat că în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 4342 din 18 iulie 2007 autentificat notarial și înregistrat la OCT Chișinău cu nr. cadastral 010052110101001 ea este proprietara apartamentului nr. 1 din str. București, 77, mun. Chișinău.

Menționează că la 01 februarie 2010 colaboratori întreprinderii pârâtului au executat lucrările la lichidarea scurgerii rețelelor ingineresti de apă potabilă din curtea imobilului nominalizat cu aplicarea mecanismelor de tranșare și dezgolire a țevelor subterane, fapt ce a provocat vibrația intensă a pereților apartamentului, drept urmare producându-se fisurarea pronunțată a tavanului și pereților imobilului cu provocarea a daunei materiale considerabile.

Afirmă că la 03 februarie 2010 ea s-a adresat cu plângere către ÎMGFL - 13.

Susține că la 04 februarie 2010 de către comisia ÎMGFL - 13 a fost efectuat actul nr. 26 prin care se confirmă deteriorarea apartamentului nr. 1 din str. București, 77 mun. Chișinău.

Indică că ea a depus și o plângere către pârât, solicitând instituirea unei comisii de anchetă și de evaluarea a pagubei materiale suportate, dar nu a primit nici un răspuns.

Menționează că la 05 februarie 2010 ea a primit răspunsul de la ÎMGFL - 13 prin care a fost recomandat să se adreseze către experți judiciari pentru constatarea faptului, care sunt cauzele deteriorărilor apartamentului și evaluarea prejudiciilor materiale pricinuite.

Afirmă că la 25 februarie 2010 a solicitat efectuarea raportului de către Centrul Expertize Independente „CEXIN”.

Iar la 15 martie 2010 a fost întocmit raportul de constatare tehnico-științifică nr. 163 prin care se confirmă că starea tehnică a apartamentului nr. 1 din str. București, 77, mun. Chișinău este nesatisfăcătoare și se caracterizează prin deteriorarea parțială a elementelor constructive, a finisării interioare și exterioare a apartamentului. Cauzele deteriorărilor apartamentului sunt lucrările de reparație a rețelelor ingineresti de către SA „Apă Canal” efectuate la 01 februarie 2010.

Susține că în rezultatul lucrărilor de reparație a rețelelor ingineresti efectuate de către colaboratorii pârâtului, dânzei i-a fost cauzat prejudiciul material, care este evaluat de către firma de construcție SRL „Matacon-Lux” în sumă de 171543 lei.

Mai indică că la 05 mai 2010 în adresa pârâtului a fost expediată reclamație cu cerința de a repara prejudiciul patrimonial cauzat, la care nu a primit nici un răspuns.

Solicită încasarea din contul SA „Apă Canal” în beneficiul Nataliei Nirca a prejudiciul material cauzat în sumă de 171543 lei și cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 15 iunie 2012 acțiunea a fost admisă parțial, încasat de la SA „Apă Canal” în beneficiul Nataliei Nirca suma de 91715,44 lei și încasat de la SA „Apă Canal” în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 2601 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 20 iunie 2013 a fost respins apelul declarat de SA „Apă Canal” și menținută hotărârea primei instanțe.

La 12 iulie 2013 SA „Apă Canal” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârilor judecătorești și pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă, precum și încasarea de la Natalia Nirca în beneficiul SA „Apă-Canal Chișinău” a cheltuielilor de judecată: taxele de stat pentru examinarea recursului în sumă de 1300,50 lei, apelului în sumă de 1950,75 lei și cheltuielile de efectuare a expertizei în sumă de 3500 lei.

Susține că decizia redactată a fost adusă la cunoștință la 01 iulie 2013.

În motivarea recursului a invocat ilegalitatea deciziei instanței de apel, considerând că instanța de apel, cât și prima instanță au interpretat în mod eronat legea, au aplicat eronat normele de drept material, au examinat superficial probele și motivele invocate de SA „Apă-Canal Chișinău” în cadrul examinării cauzei.

Susține că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor argumentelor expuse în cererea de apel și nu a motivat legal respingerea cererii.

Consideră că Curtea de Apel Chișinău, cât și prima instanță au aplicat eronat prevederile art. 376 alin. (1) Cod civil în motivarea și menținerea hotărârii, deoarece prevederile acestui articol nu au tangență cu obiectul litigiului.

Indică că obiectul revendicărilor, prin prisma art. 376 alin. (1) Cod civil, îl constituie înlăturarea piedicilor puse proprietarului la exercitarea dreptului de proprietate asupra bunului, ca rezultat al săvârșirii acțiunilor ilegale din partea persoanelor terțe.

Afirmă că în cadrul examinării litigiului în fond și în procedura de apel, existența unor încălcări prevăzute de art. 376 Cod civil, din partea pârâtului, ce ar

influența exercitarea dreptului de proprietate a reclamantei asupra imobilului său, n-au fost constatate.

Menționează că săpăturile din str. București, 77, mun. Chișinău au fost efectuate de către SA „Apă-Canal Chișinău” la solicitarea ÎMGFL - 13 și a locuitorilor din curtea indicată, cu scopul de a înlătura o scurgere ascunsă pe rețelele ce le aparțin acestora.

Consideră că intervenirea SA „Apă-Canal Chișinău” la înlăturarea unei scurgeri de la apeductul de apă potabilă, nu poate fi calificată ca faptă care constituie împiedicarea exercitării dreptului de proprietate asupra imobilului.

De asemenea, consideră că prima instanță și instanța de apel eronat au aplicat prevederile art. 1398 Cod civil, în situația când Natalia Nirca nu a dovedit cu probe pertinente care corespund cerințelor legale, existența temeiurilor răspunderii delictuale expres prevăzute de Codul civil.

Susține că declarațiile martorului P. Zorin puse de prima și a doua instanță la baza întemeierii hotărârilor, nu puteau fi luate în considerație, deoarece din depozițiile acestuia, nu rezultă că dânsul a văzut cum se executau lucrările cu tractorul, însă instanțele anume acest fapt îl consideră dovedit.

Afirmă că prima instanță a respins neîntemeiat solicitarea SA „Apă-Canal Chișinău” de a ieși la fața locului pentru a infirma efectuarea săpăturilor cu tehnica grea (tractor).

Indică că lățimea porții din curte este de 2,20 m, înălțimea porții cu arcă este de 2,50 m, iar presupusul tractor, care trebuia să sape în ograda dată are următorii parametri: înălțimea cabinei - 2,65 m, înălțimea excavatorului - 3,66 m, lățimea excavatorului 2,40 m, împreună cu piciorușele de fixare 2,70 m, lungimea excavatorului - 7 m, fapt ce exclude posibilitatea fizică de efectuare a căror-va săpături în locul menționat cu tractorul.

Menționează că instanța de apel, la baza motivării deciziei a pus raportul de constatare tehnico-științific nr. 163 din 15 martie 2009, pe care recurentul îl consideră unul fictiv, deoarece a fost întocmit de un angajat al SRL „Cexin”, inginer-constructor care nu este expert în domeniu și nu dispunea de licență.

Mai indică că la lucrările executate de SA „Apă-Canal Chișinău” pe str. București, 7, au avut loc la 01 februarie 2010, pe când raportul nominalizat datează cu data de 15 martie 2009.

Conform prevederilor Legii nr. 1086 din 23 iunie 2000 cu privire la expertiza judiciară, constatările tehnico-științifice și medico-legale, au menirea de a constata starea unui obiect, dar nu de a stabili cauzele care au influențat starea acestuia. Pentru stabilirea pricinilor care au condus la deteriorarea imobilului este nevoie de o expertiză tehnică desfășurată cu implicarea unor tehnologii și metode concrete în domeniu.

Invocă că raportul tehnico-științific nr. 163 din 15 martie 2009 conține concluzii bazate pe presupuneri, fără argumentare materială.

Susține că la determinarea sumei încasate ca prejudiciu, atât prima instanță cât și instanța de apel s-au condus de raportul de expertiză nr. 236 din 05 aprilie 2011, cu toate că în raport, însăși expertul, constată că această sumă nu este exactă și că poate fi concretizată, numai după efectuarea unei expertize tehnice în construcție de către experți tehnici de pe lângă Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor.

Consideră că suma de 90565,44 lei, dispusă spre încasare de către instanță pentru recuperarea prejudiciului material, nu a fost real suportată de către intimată,

aceasta fiind ipotetică, care nu a fost probată prin acte ce confirmă cheltuielile de fapt, precum facturi, bonuri de plată, contracte de efectuare a lucrărilor.

Afirmă că cauzarea daunei, cât și mărimea prejudiciului nu au fost stabilite cu certitudine la examinarea cauzei, deoarece conform art. 1416 Cod civil, cuantumul reparației prin echivalent bănesc, trebuie stabilit în raport cu valoarea daunei la data pronunțării hotărârii judecătorești.

Consideră că prin hotărârile judecătorești pârâtului i-au fost încălcate drepturile la o justiție imparțială și obiectivă.

Indică că conform datelor ÎS „Cadastru” imobilul din str. București, 77, ap. 1, mun. Chișinău a fost construit în anul 1918. Termenul de exploatare a casei date este de 95 ani, iar raportul de expertiză nr. 236 din 05 aprilie 2011, nu conține argumente tehnico-legale de stabilire a pricinii apariției fisurilor la imobilul în litigiu, însă conține concluzii clare cu privire la depășirea termenului de exploatare a imobilului și necorespunderea acestuia normelor și regulilor în construcții în vigoare.

Menționează că conform Hotărârii Guvernului nr. 338 din 21 martie 2003 cu privire la aprobarea Catalogului mijloacelor fixe și activelor nemateriale (Anexa nr. 1), termenul de exploatare a unei case de locuit este de 45 ani. După expirarea acestui termen, imobilul urmează a fi reparat capital, cu întărirea capitală a fundamentului și a pereților portanți, în caz contrar acesta nu mai poate fi exploatat.

Susține că intimata nu a prezentat nici o probă care confirmă efectuarea unei reparații capitale a apartamentului său, din care motiv consideră că fisurile apărute sunt rezultatul unui proces firesc de exploatare a construcției, iar înlăturarea neconformităților urmează a fi asumată de proprietar, conform prevederilor art. 318 Cod civil.

Invocă că instanța de apel, referindu-se la rezultatele Raportului de constatare tehnico-științific nr. 163/15.03.2009, cât și la Raportul de expertiză nr. 236 din 05 aprilie 2011, în ceea ce privește caracterul fisurilor și cauza lor, nu a ținut cont de scrisoarea Serviciului de Stat pentru verificarea și expertizarea proiectelor și construcțiilor de pe lângă Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor al Republicii Moldova din 26 aprilie 2013, prin care expertul tehnic Iu. Liunenco constată că nu poate fi determinată cu certitudine pricina producerii fisurilor în pereții apartamentului nr. 1 din str. București, 77, mun. Chișinău, deoarece, după caracterul lor, ele puteau apărea în rezultatul mai multor cauze, cum ar fi: tasarea solului temeliei în urma umezirii acestuia, acțiunile seismice, deformarea mecanică a fundațiilor ș.a.

La 01 august 2013 SA „Apă Canal” a depus recurs suplimentar împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea hotărârilor judecătorești și pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă, precum și încasarea de la Natalia Nirca în beneficiul SA „Apă-Canal Chișinău” a cheltuielilor de judecată: taxele de stat pentru examinarea recursului în sumă de 1300,50 lei, apelului în sumă de 1950,75 lei și cheltuielile de efectuare a expertizei în sumă de 3500 lei.

În susținerea recursului suplimentar a indicat că conform art. 26 al Legii privind calitatea în construcții nr. 712 din 02 februarie 1996, obligațiile principale ale proprietarului construcției este de a efectua la timp lucrările de întreținere și reparație care le revin, prevăzute conform normelor legale în cartea tehnică a construcției și rezultate din activitatea de urmărire a comportării în exploatare în construcțiilor, păstrarea și completarea la zi a cărții tehnice a construcției și predarea acesteia, la

înstrăinarea construcției, noului proprietar, asigurarea urmăririi comportării în exploatare a construcțiilor, conform prevederilor din cartea tehnică a construcțiilor și a documentelor normative, efectuarea, după caz, de lucrări de reconstruire, consolidare, transformare, extindere, desființare parțială și de reparații, precum și schimbarea aspectului urbanistic și arhitectural al construcțiilor numai pe bază de proiect elaborate și verificate potrivit legislației în vigoare.

Menționează că în temeiul prevederilor art. 13 alin. (1), (2) al Legii privind calitatea în construcții, proprietarul imobilului efectuează lucrări de consolidare și de reparații a imobilelor numai pe bază de proiect elaborat de către persoane fizice sau juridice licențiate în acest domeniu și verificate de Serviciul de stat pentru verificarea și expertizarea proiectelor și construcțiilor. Elaborarea proiectelor se efectuează în modul stabilit cu respectarea documentelor normative în vigoare, regimului arhitectural-urbanistic și regimului tehnic, indicate în certificatul de urbanism eliberat de autoritatea administrației publice locale.

Susține că în temeiul art. 19 al Legii nominalizate, intervențiile la construcțiile existente se referă la lucrările de reconstruire, consolidare, transformare, extindere, desființare parțială, precum și la lucrările de reparații care se fac numai pe baza unui proiect special, elaborat în modul stabilit și avizat de proiectantul inițial al construcției, sau a unei expertize tehnice întocmite de un expert tehnic în construcții și se consemnează obligatoriu în cartea tehnică a construcției.

Afirmă că în cadrul examinării cauzei, intimata nu a prezentat cartea tehnică a imobilului în care să fie consemnat efectuarea reparației construcției, nu a prezentat proiectul de efectuare a reparației sau a consolidării imobilului său, mai mult ca atât, nu a prezentat probe care ar confirma efectuarea lucrărilor de reparație cosmetică a construcției.

Consideră că, deoarece astfel de probe nu au fost prezentate, intimata a încălcat prevederile Legii nr. 721 din 02 februarie 1996, fapt ce o lipsește de dreptul de a solicita repararea prejudiciului presupus a fi cauzat patrimoniului ei.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de SA „Apă-Canal Chișinău” nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432, alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de SA „Apă-Canal Chișinău”, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de SA „Apă-Canal Chișinău” ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

dispune:

Recursul Societății pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău” se consideră inadmisibil.  
Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Sveatoslav Moldovan

Iurie Bejenaru